بسم الله الرحمن الرحيم

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ

Human Rights Commission of the Maldives
Republic of Maldives

ނަންބަރު: (PR)168-PPA/168/2026/10

ނޭޝަނަލް ޕްރިވެންޓިވް މެކޭނިޒަމް (އެން.ޕީ.އެމް)ގެ އަހަރީ ރިޕޯޓް 2025ގެ ޚުލާޞާ

މި ރިޕޯޓަކީ އެން.ޕީ.އެމުން 2025 ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށްގެންގޮސްފައިވާ ހަރަކާތްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓެކެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި އެން.ޕީ.އެމުން 2025 ވަނަ އަހަރު ކޮށްފައިވާ ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ މުހިއްމު ކަންތައްތަކުގެ ތަފްސީލް ހިމަނާފައިވާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން އެން.ޕީ.އެމުން 2024 ވަނަ އަހަރާއި 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ޒިޔާރަތްތަކާ ގުޅިގެން 2025 ވަނަ އަހަރު ބާއްވާފައިވާ މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތަކާއި، ހިއްސާކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓުތަކާއި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކުގެ މައުލޫމާތުވެސް ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.

މިގޮތުން، މިނިވަންކަން ގެއްލޭ ގޮތަށް ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މީހުންނާއި ކުރިން ބަންދުކުރާ/ބަލަހައްޓާ 10 މަރުކަޒަކަށް 2025 ވަނަ އަހަރު އެން.ޕީ.އެމްގެ ފަރާތުން ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވެއެވެ.

އެން.ޕީ.އެމުން 2025 ވަނަ އަހަރު ކޮށްފައިވާ ޒިޔާރަތްތައް

#	ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވާ މަރުކަޒު	ޒިޔާރަތް ކޮށްފައިވާ ތާރީޚް	ޒިޔާރަތުގެ ބާވަތް
1	ސ. އެޗް.ސީ.އެސް.ސީ / އަމާންވިލި	2025 ފެބްރުއަރީ 19-20	މޮނިޓަރިންގ
2	ސ. ފުވައްމުލައް ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	2025 ފެބްރުއަރީ 16- 18	މޮނިޓަރިންގ
3	ސ. ފުވައްމުލައް ޖުވެނައިލް ކަސްޓޮޑިއަލް ސެންޓަރ	2025 ފެބްރުއަރީ 16-18	މޮނިޓަރިންގ
4	ސ. ފުވައްމުލަކު ޑްރަގް ޑީޓޮކްސިފިކޭޝަން އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ ރިހެބިލިޓޭޝަން ސެންޓަރ	2025 ފެބްރުއަރީ 18 - 19	މޮނިޓަރިންގ
5	ދ. އެޗް.ސީ.އެސް.ސީ / އަމާންވިލި	2025 މޭ 26 - 27	މޮނިޓަރިންގ
6	ދ. ކުޑަހުވަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	2025 މޭ 28 - 29	ފޮލޯ-އަޕް
7	ދޫނިދޫ ޕޮލިސް ކަސްޓޮޑިއަލް	2025 ޖުލައި 22-24	މޮނިޓަރިންގ
8	ހުޅުމާލެ ޖަލު	2025 ސެޕްޓެންބަރު 28 - 30	މޮނިޓަރިންގ
9	ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ މީހުންގެ މަރުކަޒު	2025 އޮކްޓޫބަރު 27 – 30	ތީމެޓިކް
10	މާފުށި ޖަލު ޔުނިޓް 1	2025 ނޮވެންބަރު 18-20	ފޮލޯ-އަޕް

މ. ޗަންބޭލީވިލާ (12 ވަނަ ފަންގިފިލާ)، މަޖީދީމަގު، މާލެ 20337، ދިވެހިރާއްޖެ. ހިލޭ ފޯން ނަންބަރު: **1424**

M. Chambeylee Villa (12th Floor), Majeedhee Magu, Malé 20337, Maldives. **Toll free number: 1424**

www.hrcm.org.mv info@hrcm.org.mv **+9603336539**

އެން.ޕީ.އެމް.ގެ ފަރާތުން 2025 ވަނަ އަހަރުގައި ކޮށްފައިވާ ޒިޔާރަތްތަކާއި ރިޕޯޓުތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ މުހިއްމު ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން:

1. ރިމާންޑު ބަންދުމީހުންގެ އަދަދު އިތުރުވުން - އެން.ޕީ.އެމް.އިން 2025 ވަނަ އަހަރު ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވާ މަރުކަޒުތަކުގެ ތެރެއިން މާލޭ ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލް ސަރވިސް އަދި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިރާސަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ހިންގަމުންދާ ޖަލުތަކާއި ޓްރީޓްމެންޓް ކަސްޓަޑީއާއި ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރުތަކުގައި ގިނަ އަދަދެއްގެ ރިމާންޑު ބަންދުމީހުން ބަންދުކުރަންޖެހިފައިވާކަން މިއީ ކުރީ އަހަރުތަކާ އަޅާބަލައިން މި އަހަރު ވަރަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން ބަންދު މަރުކަޒުތައް ހިންގުމުގައި، ބަންދު މަރުކަޒުތަކުން ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތްތައް ފައިދާވާނެހެން ބަންދުމީހުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ދަތިތައް ކުރިމަތިވަމުންދާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

2. ސިއްހީ ފަރުވާ ލިބުން ލަސްވުން - މިނިވަންކަން ގެއްލިފައިވާ ދެމީހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ރިހޭ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ އަވަސް މިންވަރެއްގައި ސިއްހީ ފަރުވާ ލިބުން ލަސްވެގެންދާ ތަކުރާރުކޮށް އެން.ޕީ.އެމް.ގެ ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކުރެވޭ މައްސަލައެކެވެ. މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މި ފަރާތްތަކަށް ޑޮކްޓަރަކު ދެއްކުމުގައި ލަސްތަކެއް ދިމާވަނީ ހޮސްޕިޓަލްތަކުން ދައްކަންޖެހޭ ގަޑިތަކެއްގައިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެން.ޕީ.އެމް.އިން 2025 ވަނަ އަހަރު ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވާ މަރުކަޒުތަކުގެ ތެރެއިން ގިނަ މަރުކަޒުތަކަކީ ގާތު ހޮސްޕިޓަލާ ދުރުގައި ހުރި މަރުކަޒުތަކެއް ކަމަށްވާއިރު، މީގެ ތެރެއިން ގިނަ މަރުކަޒުތަކުގައި ހުރީ ނަރުހުންނާއި އެކަށީގެންވާ ޑޮކްޓަރުންގެ ޚިދުމަތް ލިބޭ ކްލިނިކްތަކެއް ނެތުމާއި ސިއްހީ ފަރުވާ ލިބުން ލަސްވާ ސަބަބެވެ. ހަމައެއާއެކު ކޯޓު އަމުރުތަކުން ބަދަލުތަކުގެ ފަރުވާތަކާއި ބޭސް ބޭނުންކުރާ ޑޮކްޓަރުން ސިއްހީ ފަރުވާ ލިބުމަށް ދަތިތަކާ ގެނެސްދީގެ ދެމެހެއްޓުމުގައި ދަތިތަކާ ކުރިމަތިވުން ހުރިކަން އެން.ޕީ.އެމް.އަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

3. މުވައްޒަފުންގެ ދަތިކަން - 2025 ވަނަ އަހަރު އެން.ޕީ.އެމް.އިން ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވާ މަރުކަޒުތަކުގައި ބަލަހައްޓަމުންދާ މީހުންގެ އަދަދާ އަޅާބަލާއިރު، ތަންގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު މަދުކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މަރުކަޒުތަކުގައި މުވައްޒަފުން މަދުވުމުގެ ސަބަބުން ޝިފްޓުތަކުގައި ގިނަ ގަޑިއިރު އަދާކުރަންޖެހުމާއި އަދަދަށްވުރެ މުވައްޒަފުން ނެތުމާއި، ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގައި މުވައްޒަފުން ބޭނުންވާ ބޭރު ޢާއިލީ އަދި ކަނޑައެޅިގެން ހުއްދަ ދިނުމުގައި ދަތިތައް ދިމާވާކަމާއި، މިކަމުގެ ސަބަބުން މަރުކަޒުތަކުގެ ހިންގުމަށް އަސަރު ކުރާ ގޮތަށް ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް ނުރައްކާ ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގެ މުވައްޒަފުންގެ ތަމްރީނު ހޯދުމާއި ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގެ ސަބަބުން މަރުކަޒުން ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގައި ދަތިތައް މަރުކަޒުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން ނުހިމެނޭ ކަންކަމާއި ބައެއް މުވައްޒަފުން ކުރަންޖެހޭކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެން.ޕީ.އެމް.އިން ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވާ މަރުކަޒުތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ ގިނަ އަދަދެއްގެ މުވައްޒަފުން ފާހަގަކުރެވޭ އަހަރުތަކުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާކަން ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކުރެވިފައި

މަޢުލޫމާތުތަކުން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެމް.ސީ.އެސްގައި މަސައްކަތްކުރާ ގިނަ އަދަދެއްގެ އޮފިސަރުން ފާއިތުވިދިޔަ އަހަރުތަކުގައި އެ ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4. ބަންދު މަރުކަޒުތަކުގައި އަދަބުންދާ ތަޢުލީމީ ފުރުޞަތުތަކާބެހޭ ކަންބޮޑުވުންތައް - މިނިވަންކަން ގެއްލުނަސް ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަލަހައްޓަމުންދާ ފަރުދުންނަށް ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގައި އަދަބުންދާ ތަޢުލީމީ ފުރުޞަތުތަކާބެހޭ ކަންބޮޑުވުންތައް 2025 ވަނަ އަހަރު ކުރި ބައެއް ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ތަޢުލީމީ ފުރުޞަތުތަކުގެ ގޮތުން ބައެއް ތަންތަނުގައި މިހާރު އެކަށީގެންވާ، ބައެއް ތަންތަނުގައި އިންތިޒާމް ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި ބަންދުމީހާގެ އިސްތިރާމް ކަސްޓަޑީއާ ސިސްޓަމްތަކުގައި ތަޢުލީމީ ދިރާސާކުރުމަށް ވިސްނަމުން، ބަންދުމީހާ އެކަހެރިކޮށް ދިރާސާކުރުމުގެ ފުރުޞަތަށް ހުރަސްއެޅިފައިވާކަން އެއް މަރުކަޒުން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

5. މުހިންމު އުސޫލުތަކާއި އެސް.އޯ.ޕީތައް ހަދާފައިނުވާކަން - މަރުކަޒުތައް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ މުހިއްމު ބައެއް އުސޫލުތަކާއި ސްޓޭންޑަޑް އޮޕަރޭޓިންގ ޕްރޮސީޖަރ (އެސް.އޯ.ޕީ)ތައް ހަދައިފައިނުވާކަމާއި ބައެއް އެސް.އޯ.ޕީތައް މުރާޖަޢާ ކުރެވިފައިނުވާކަމީ މިގެ ކުރި އަހަރުތަކުގައި ވެސް އެން.ޕީ.އެމްއިން ޒިޔާރަތްކުރެއްވި މަރުކަޒުތަކުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަމެކެވެ.

2024 ވަނަ އަހަރާއި 2025 ވަނަ އަހަރު އެން.ޕީ.އެމްގެ ފަރާތުން ކުރެވުނު ޒިޔާރަތްތަކާއި ގުޅިގެން ޖުމްލަ 12 ރިޕޯޓެއް ވަނީ 2025 ވަނަ އަހަރު ގުޅުންހުރި އިދާރާތަކާއި ހިއްސާކޮށްފައެވެ. މި ރިޕޯޓުތަކުގައި ދީފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކުގެ ތެރެއިން 11 ހުށަހެޅުމަކާއި، ސިޔާސަތުތަކާ ގުޅޭ 19 ހުށަހެޅުމަކާއި، އިދާރީ ކަންތައްތައް/ ތަންފީޒުކުރުމާ ގުޅޭ 97 ހުށަހެޅުމެއް ވަނީ އިދާރާތަކަށް ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި މި ޒިޔާރަތްތަކާއި ގުޅިގެން ގުޅުންހުރި އިދާރާތަކާއި އެކު ޖުމްލަ 10 ބައްދަލުވުމެއް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ.

ޒިޔާރަތްތަކުގެ އިތުރުން އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސައްކަތްތައް ހަރުދަނާކުރުމަށާއި، އާންމުންނާއި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ދެމެދުގައި ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން 2025 ވަނަ އަހަރު ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިދާރާތަކާ ގުޅިގެން ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކަށް މި ރިޕޯޓުގައި އަލިއަޅުވާލާފައިވާނެއެވެ. މިގޮތުން، މިނިވަންކަން ގެއްލުނަސް ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުންނާއި ކުރިން ބަންދުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ބަހައްޓާފައިވާ މިފަދަ ތަންތަނުގައި އެން.ޕީ.އެމްއިން ކުރާ ޒިޔާރަތްތަކުގައި، އެ ތަންތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ތަމްރީނު އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފޯރަމްތަކާއި، ކޮންފަރެންސްތަކާއި، އެން.ޕީ.އެމްއަކީ ކޮބައިކަމާއި އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތުދީ އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ސެޝަނެއް އޯ.ޕީ.ސީ.އޭ.ޓީގެ ކަމާއި ވޮލަންޓިއަރުންނާއި ސްޓްރެޓަޖިކްޕްލޭނެއް 2025 ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށް ގެންދެވިފައެވެ. އަދި އެން.ޕީ.އެމްގެ ހިންގުން ހަރުދަނާކޮށް، އާންމުންނަށް އެން.ޕީ.އެމް އާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ފަސޭހަކަމާއެކު ލިބޭނެ ވެބްސައިޓެއް ހެދުމުގެ މަސައްކަތް ފަށާފައިވާއިރު، އެން.ޕީ.އެމްއަށް ޚާއްޞަ ސޯޝަލް މީޑިއާ އެކައުންޓެއް ވެސް 2025 ވަނަ އަހަރު ލޯންޗް ކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، އެން.ޕީ.އެމް އިން ކުރާ ޒިޔާރަތްތަކާއި، ބާއްވާ ބައްދަލުވުންތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ވަގުތުން އެން.ޕީ.އެމްގެ އިންސްޓަގްރާމް، ފޭސްބުކް އަދި އެކްސް އެކައުންޓުތަކުގައި 2025 އޮގަސްޓު މަހުން ފެށިގެން ހިއްސާކުރަމުންދެއެވެ. އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސައްކަތް ހަރުދަނާކުރުމުގެ ގޮތުން،

އެސޯސިއޭޝަން ފޮރ ދި ޕްރިވެންޝަން އޮފް ޓޯޗަރ (އޭ.ޕީ.ޓީ)އާ އެކު 2022 ވަނަ އަހަރު ސޮއިކުރި މެމޮރަންޑަމް އޮފް އަންޑަސްޓޭންޑިންގ (އެމް.އޯ.ޔޫ) 2025 ވަނަ އަހަރު ނިމުމަކަށް އަންނާތީ، އިތުރު 3 އަހަރަށް އެމް.އޯ.ޔޫ އައުކޮށް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އޭ.ޕީ.ޓީއާއެކު އަދި އެމް.އޯ.ޔޫ އޮންލައިން ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، 2025 ވަނަ އަހަރުވެސް އޭ.ޕީ.ޓީއާއެކު ގުޅިގެން މަސައްކަތް ކުރެވޭނެ ދާއިރާތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ގަވާއިދުން ބައްދަލުވުން މަޝްވަރާކޮށްފައިވާނެއެވެ. އަދި އެން.ޕީ.އެމް.ގެ މަސައްކަތްތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ތަފާތު ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފޯރަމްތަކުގައި ޕްރެޒެންޓޭޝަންތައް ހުށަހަޅައިދީފައިވާނެއެވެ.

17 ޝަޢުބާން 1447

2026 ފޭ 5